

Rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego

z dnia 8 czerwca 1922 r.

w przedmiocie wprowadzenia jednolitego mianownictwa chorób i przyczyn zgonów.

Na mocy p. 23 art. 2 oraz art. 10 zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19 lipca 1919 r. (Dz. P. P. № 63, poz. 371) zarządza się co następuje:

§ 1. Sprawozdania o zachorowaniach i przyczynach zgonów, do których składania w myśl istniejących przepisów są obowiązane związki samorządowe lub instytucje, utrzymujące szpitale, winny być sporządzane z zachowaniem zasad i mianownictwa, objętych załącznikiem do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1922 roku.

Minister Zdrowia Publicznego: *Chodźko*

Załącznik do rozp. M. Z. P.
z d. 8. VI 1922 r. poz. 431.

**Mianownictwo chorób i przyczyn zgonów,
przyjęte przez Komisję Międzynarodową
w Paryżu dnia 14 października 1920 roku.**

Uwagi ogólne — Statystyka chorób i przyczyn zgonów winna być prowadzona podług klas wieku, możliwie uwzględniających chorobowość i śmiertelność poszczególnych okresów życia ludzkiego.

Komisja Międzynarodowa uchwaliła następujący podział klas wieku:

I.	0 —	1
II.	1 —	19
III.	19 —	39
IV.	39 —	59
V.	59 —	100

wyrażając jednocześnie życzenie, by II klasę wieku, jeżeli się okaże możliwym, rozdzielać jeszcze na podgrupy: 1—4, 4—14, 14—19.

I. Choroby ogólne.

1. Dur brzuszny (tyfus brzuszny i paratyfus):
 - a) dur brzuszny
 - b) paratyfus.
 2. Dur osutkowy.
 3. Dur powrotny (*Spirillum Obermeieri*).
 4. Gorączka maltańska (*Melito-coccosis*. *Diplo-*
coccus melitensis).
 5. Gorączka i charłactwo zimnicze:
 - a) gorączka zimnicza,
 - b) charłactwo zimnicze.
 6. Ospa.
 7. Odra.
 8. Płonica.
 9. Krztusiec.
 10. Błonica.
 11. Grypa.
 12. Potnica prosówkowa.
 13. Zapalenie przyuszniczy (nagminne).
 14. Cholera azjatycka.
 15. Zapalenie jelit cholerowate — Cholera swoj-
 16. Czerwonka: [ska]
 - a) pełzakowa,
 - b) prątkowa,
 - c) bez określenia, lub wywołana innymi przy-
 - czynami.
 17. Mór — Dżuma:
 - a) dymienicza,
 - b) płucna,
 - c) posocznicza,
 - d) bez określenia.
 18. Gorączka żółta.
 19. Żółtaczka zakaźna, choroba Weilla (*Spiro-*
chetosis icterohaemorrhagica).
 20. Trąd.
 21. Róża.
 22. Ostre zakaźne zapalenie przednich rogów
rdzenia.
 23. Nagminne zapalenie mózgowia (*Enceph-*
litis lethargica).
 24. Nagminne zapalenie opon mózgowordze-
niowych.
 25. Inne choroby nagminne.
 26. Zakażenia ropne i posocznicze.
 27. Nosacizna i tyłczak.
 28. Wąglik (*Bacillus anthracis*).
 29. Wścieklizna.
 30. Teżec.
 31. Grzybice.
 32. Gruźlica narządu oddechowego.
 33. Gruźlica opon lub układu nerwowego ośro-
dkowego.
 34. Gruźlica jelit lub otrzewnej.
 35. Gruźlica kręgosłupa.
 36. Gruźlica stawów.
 37. Gruźlica innych organów:
 - a) gruźlica skóry i tkanki podskórnej,
 - b) gruźlica kości (z wyłączeniem kręgosłupa),
 - c) gruźlica układu chłonnego z wyłączeniem
gruczołów grezkowych i gruczołów poza-
otrzewnych.
 - d) gruźlica innych organów.
 38. Gruźlica rozsiana (prosówkowa):
 - a) ostra,
 - b) przewlekła.
 39. Kiła czyli Przymiot:
 - a) pierwotna,
 - b) wtórna,
 - c) trzeciorzędna,
 - d) wrodzona, dziedziczna,
 - e) okres nie wymieniony.
 40. Wrzód weneryczny (szankier miękki).
 41. Wiewiór czyli tryper.
 42. Zapalenie oka wiewiórowe.
 43. Rak i inne nowotwory złośliwe jamy ustnej.
 44. Rak i inne nowotwory złośliwe żołądka
i wątroby.
 45. Rak i inne nowotwory złośliwe otrzewnej,
jelit i odbytnicy.
 46. Rak i inne nowotwory złośliwe organów
płciowych kobiety.
 47. Rak i inne nowotwory złośliwe sutka.
 48. Rak i inne nowotwory złośliwe skóry.
 49. Rak i inne nowotwory złośliwe innych or-
ganów i organów niewymienionych.
 50. Nowotwory niezłośliwe lub nowotwory, któ-
rych charakter złośliwy nie jest wykazany (z wyłą-
czeniem organów kobiecych).
 51. Gościec stawowy ostry gorączkowy.
 52. Gościec przewlekły lub dna.
 53. Gnilec.
 54. Rumień lombardzki.
 55. Beriberi.
 56. Cukrzyca.
 57. Niedokrwistość, blednica:
 - a) niedokrwistość złośliwa,
 - b) inne niedokrwistości i blednica.
 58. Choroby gruczołu tarczowego (tarczycy):
 - a) Choroba Basedowa.
 - b) Inne choroby gruczołu tarczowego (tar-
czycy).
 59. Choroby gruczołów przytarczowych (przy-
tarczyc).
 60. Choroby nadnerczy (choroba Addisona).
 61. Choroby przysadki mózgowej.
 62. Choroby śledziony.
 63. Białaczka lub choroba Hodgkina
 - a) Białaczka,
 - b) Choroba Hodgkina
 64. Choroby grasicy.
 65. Inne choroby ogólne.
 66. Zatrucie wyskokowe (ostre lub przewlekłe).
 67. Zatrucie przewlekłe ciałami mineralnymi.
 68. Zatrucie przewlekłe ciałami organicznymi.
- II. Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów.
69. Zapalenie mózgu.
 70. Zapalenie opon mózgowych ostre.
 71. Wiąd rdzenia.
 72. Inne choroby rdzenia.
 73. Krwotok mózgowy — Udar mózgu:
 - a) krwotok mózgowy,
 - b) zator lub zakrzep mózgowy.
 74. Porażenie bez wykazania przyczyny.
 75. Porażenie ogólne postępujące.
 76. Inne postaci chorób psychicznych.
 77. Padaczka.
 78. Drgawki (nieporodowe).
 79. Drgawki u dzieci.

- 80. Płasawica.
- 80-bis A. Histerja.
- 80-ter B. Nerwoból lub zapalenie nerwu.
- 81. Rozmięknienie mózgu.
- 82. Inne cierpienia układu nerwowego.
- 83. Choroby narządu wzroku:
 - a) choroby gałki ocznej,
 - b) zapalenie spojówki grudek,
 - c) jaglica,
 - d) nowotwory gałki ocznej,
 - e) inne choroby oczów lub ich przydatków.
- 84. Choroby uszów lub wyrostków sutkowych.

III. Choroby narządu krążenia.

- 85. Zapalenie osierdzia.
- 86. Zapalenie wsierdzia lub ostre zapalenie mięśnia sercowego.
- 87. Choroby organiczne serca.
- 88. Dusznicza bolesna.
- 89. Tętniak.
- 90. Inne choroby tętnic, miażdżyca tętnic.
- 91. Zator i zakrzep (niemózgowy).
- 92. Choroby żył (żylaki, krwawnice, zapalenie żył i t. d.).
- 93. Choroby układu chłonnego (zapalenie naczyń chłonnych).
- 94. Krwotoki bez wykazania przyczyn. Inne choroby narządu krążenia.

IV. Choroby narządu oddychania.

- 95. Choroby jamy nosowej i jej przydatków.
- 96. Choroby krtani.
- 97. Zapalenie oskrzeli:
 - a) ostre,
 - b) przewlekłe,
 - c) bez bliższego określenia (do 5 lat wieku).
 - d) bez bliższego określenia (wyżej 5 lat wieku).
- 98. Zapalenie płuc, a także zapalenie oskrzerek (Bronchitis capillaris).
- 99. Zapalenie płuc:
 - a) płatowe,
 - b) bez bliższego określenia.
- 100. Zapalenie opłucnej.
- 101. Przekrwienie płuc. Krwotok płucny.
- 102. Zgorzel płuc.
- 103. Dychawica.
- 104. Rozedma płuc.
- 105. Inne choroby narządu oddechowego (z włączeniem suchot płucnych):
 - a) przewlekłe śródmiąższowe zapalenie płuc z włączeniem zawodowych pylic płucnych,
 - b) choroby śródpiersia,
 - c) inne.

V. Choroby narządu trawienia.

- 106 A. Choroby zębów i dziąseł.
- 106 B. Choroby jamy ustnej i jej przydatków.
- 107. Choroby gardła lub migdałków (z włączeniem chorób migdałka III).
- 108. Choroby przetyku.
- 109. Choroby żołądka lub dwunastnicy:

- a) wrzód żołądka,
- b) wrzód dwunastnicy.
- 110. Inne choroby żołądka z wyłączeniem raka.
- 111. Biegunka i zapalenie jelit (poniżej 2 lat wieku).
- 112. Biegunka i zapalenie jelit (w wieku 2 lat i wyżej).
- 113. Choroba tęgoryjcowca (Ankylostomiasis).
- 114. Pasożyty jelit:
 - a) taśmowce,
 - b) smocznice,
 - c) obleńce,
 - d) kokcydja,
 - e) inne niewymienione.
- 115. Zapalenie wyrostka robaczkowego i kątnicy.
- 116. Przepuklina. Niedrożność jelit:
 - a) przepuklina,
 - b) niedrożność jelit.
- 117 A. Choroby odbytu i przetoki kałowe.
- 117 B. Inne choroby jelit. Ostry zanik żółty wątroby.
- 118. Bąblowiec wątroby.
- 119. Marskość wątroby:
 - a) marskość wątroby wyskokowa,
 - b) marskość wątroby, nie określona jako wyskokowa.
- 120. Kamienie żółciowe.
- 121. Inne choroby wątroby.
- 122. Choroby trzustki.
- 123. Zapalenie otrzewnej bez określonej przyczyny.
- 124. Inne choroby narządu trawienia (z wyłączeniem raka i gruźlicy).

VI. Choroby narządu moczowopłciowego i jego przydatków pochodzenia niewenerycznego.

- 125. Zapalenie ostre nerek (z włączeniem przypadków zapalenia nerek bez bliższego określenia niżej 10 lat wieku).
- 126. Zapalenie nerek przewlekłe (z włączeniem przypadków zapalenia nerek bez bliższego określenia w wieku lat 10 i wyżej).
- 127. Moczenie mleczyste (Chyluria).
- 128. Inne choroby nerek i ich przydatków (z włączeniem chorób nerek związanych z ciążą).
- 129. Kamienie dróg moczowych.
- 130. Choroby pęcherza moczowego.
- 131. Choroby cewki moczowej, ropnie moczowe:
 - a) zwężenie cewki moczowej,
 - b) inne.
- 132. Choroby gruczołu krokowego.
- 133. Choroby (nieweneryczne) organów płciowych mężczyzny.
- 134. Krwotok maciczny poza ciążą, porodem i położeniem.
- 135. Nowotwory macicy nierakowe.
- 136 A. Zapalenie macicy.
- 136 B. Inne choroby macicy. Torbiele i inne nowotwory jajników nie złośliwe.
- 137. Inne choroby organów płciowych kobiecych.
- 138. Zapalenie jajowodu lub ropień miednicowy.
- 139. Choroby sutka poza położeniem (z wyłączeniem raka).

VII. Stany związane z ciążą, porodem i porodem.

- 140 A. Poród prawidłowy.
- 140 B. Choroby ciąży:
 - a) poronienie,
 - b) ciąża zewnątrzmaciczna,
 - c) inne choroby ciąży.
- 141. Krwotok u ciężarnych, rodzących i położnic.
- 142. Inne przypadłości porodu.
- 143. Posocznica połogowa.
- 144. Białkomocz u ciężarnych lub rzucawka porodowa.
- 145. Bolesny obrzęk uda u położnic. Zator albo śmierć nagła w okresie porodu.
- 146. Choroby związane z okresem połogowym (bez bliższego określenia).
- 147. Choroby sutka połogowe

VIII. Choroby skóry i tkanki łącznej podskórnej.

- 148. Zgorzel.
- 149. Czyrak.
- 150. Ropowica, ropnie ostre.
- 151 A. Choroby grzybkowe skóry (strupnie).
Lysiny plackowate.
- 151 B. Świerzb.
- 152. Inne choroby skóry i jej przydatków.

IX. Choroby kości i narządu ruchu.

- 153. Choroby kości (z wyłączeniem gruźlicy).
- 154. Krzywica.
- 155. Choroby stawów (z wyłączeniem gruźlicy i gośćca).
- 156. Inne choroby kości albo organów ruchu.

X. Wady rozwojowe.

- 157. Wady rozwojowe wrodzone (z wyłączeniem płodów martwo urodzonych).

XI. Niemowlęctwo.

- 158 A. Oseski wypuszczone ze szpitala, które żadnej choroby nie przebywały.
- 158 B. Wątpliwość wrodzona. Żółtaczka i twarżyna.
- 159. Urodzenie się przedwczesne. Następstwa aktu porodowego.
- 160. Inne choroby właściwe niemowlęctwu.
- 161. Brak dostatecznej opieki.

XII. Starość.

- 162. Starczość. Charfctwo starcze.

XIII. Zaburzenia chorobowe, wywołane przez bodźce zewnętrzne.

- 163. Samobójstwo przez otrucie się truciznami stałymi lub płynnymi.
- 164. Samobójstwo przez otrucie się ciałami żrącymi.

- 165. Samobójstwo przez otrucie się gazami trującymi.
- 166. Samobójstwo przez powieszenie lub zagardlenie.
- 167. Samobójstwo przez utopienie się.
- 168. Samobójstwo za pomocą broni palnej.
- 169. Samobójstwo za pomocą broni białej lub innych narzędzi ostrych.
- 170. Samobójstwo przez rzucenie się z wysokości.
- 171. Samobójstwo przez zmiżdżenie.
- 172. Inne rodzaje samobójstwa.
- 173. Zatrucie środkami spożywcymi.
- 174. Ukąszenie zwierząt jadowitych.
- 175. Inne zatrucia ostre.
- 176. Oparzenie przez płomień.
- 177. Inne oparzenia (nie płomieniem).
- 178. Uduślenie przypadkowe mechaniczne.
- 179. Zatrucie gazami (nie przydatnymi do odychania lub trującymi).
- 180. Utonięcie.
- 181. Urazy z postrzału (z wyłączeniem ran, otrzymanych na wojnie).
- 182. Urazy bronią białą lub innym narzędziem ostrem lub kłującym.
- 183. Urazy wskutek upadku.
- 184. Urazy w kopalniach lub kamieniołomach.
- 185. Urazy przez maszyny.
- 186. Urazy wskutek innych zmiżdżeń (wozy, koleje, przysypanie ziemią).
- 187. Urazy przez zwierzęta.
- 188. Rany otrzymane na wojnie.
- 189. Egzekucje ludności przez armje wojujące.
- 190 A. Przemęczenie.
- 190 B. Głód i pragnienie.
- 191. Zamarznięcie.
- 192. Rażenia z gorąca.
- 193. Rażenia piorunem.
- 194. Inne rażenia prądem elektrycznym.
- 195. Zabójstwo bronią palną.
- 196. Zabójstwo bronią białą lub narzędziami kłującymi.
- 197. Zabójstwo w inny sposób dokonane.
- 198. Dzieciobójstwo (morderstwo dzieci od 0—5 lat).
- 199 A. Zwichnięcia.
- 199 B. Wykręcenia.
- 199 C. Złamania (bez bliższych wskazówek).
- 200. Inne uszkodzenia zewnętrzne.
- 201. Śmierć gwałtowna o przyczynie nieznanej.

XIV. Choroby niedostatecznie określone.

- 202. Śmierć nagła.
- 203 A. Choroba niewymieniona lub niedostatecznie określona.
- 203 B. Bez choroby. Udawanie chorób (symulacja).